

ОСОБЛИВОСТІ РЕЖИМУ ҐРУНТОВИХ ВОД НА МЕЛІОРОВАНИХ ЗЕМЛЯХ НИЖНЬО-ДНІСТРОВСЬКОЇ ЗРОШУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ БІЛЯЇВСЬКОГО РАЙОНУ

Блажко А.П., доцент

(кафедра гідротехнічного будівництва)

Наукові дослідження виконані на підставі використання результатів польових спостережень та лабораторних досліджень ґрунтових вод в зоні впливу Нижньо-Дністровської ЗС (НДЗС), які виконує «Причорноморський центр водних ресурсів та ґрунтів» Басейнового управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю.

Дослідженнями встановлено, що в перші роки зрошення (1970...1972 рр.) на значній площі земель НДЗС річні амплітуди приросту рівня ґрунтових вод змінювалися в межах 0,5...2,0 м. З меліоративно-гідрогеологічної точки зору зміни у прибутковій частині водного балансу зони аерації привели до формування несталого (декомпенсованого) типу режиму ґрунтових вод.

Після 10...15 років експлуатації НДЗС майже на всіх ділянках рельєфу відбулася стабілізація рівня ґрунтових вод. На схилі землях та у зонах впливу магістральних каналів стабілізація рівневого режиму ґрунтових вод відбувалася на 3...5 років раніше і досягли глибин 2...3 м від поверхні землі. На ділянках з автоморфними умовами ґрунтоутворення (глибина рівня ґрунтових вод понад 5 м) у багаторічному режимі значних змін у режимі ґрунтових вод не відбулося.

Дослідження гідрохімічного режиму ґрунтових вод показали, що з моменту введення зрошувальної системи відбувалося накопичення водорозчинних солей у водоносному горизонті зони аерації. Причиною тому служило надходження солей, що перебувають у ґрунтах. Подальша експлуатація зрошувальної системи призвела до стабілізації сольового режиму. На водорозділі мінералізація ґрунтових вод варіює в межах 3...5 г/л. У зоні впливу великих розподільних та магістральних каналів сформувалися купола ірригаційно-ґрунтових вод з мінералізацією 0,5...1,5 г/л.

Висновки. В цілому гідрогеологічні і еколого-меліоративні умови в зоні впливу НДЗС не викликають особливої стурбованості. За умови дотримання науково-обґрунтованої агротехніки виробництва можливо отримувати високі та гарантовані врожаї сільськогосподарських культур.